తీసికొని గులాబి రేకులవంటి దాని బుగ్గలు ఎరుపెక్కేటట్లు ముద్దాడుతున్నాడు మా బావమరిది. నేను తెల్లపోయినాను. అక్కా తమ్ముడూ మహా సంతోషంతో ఉన్నారు. వాళ్ల కళ్లల్లో ఆనందం పొంగి పొరలి పోతూ ఉన్నది, నన్ను జూచిన వాళ్లే లేరు.

నేను బయటికి వచ్చాను. అప్పుడే అస్తమయం అవుతున్నది. రంగు రంగుల చీరలు కట్టుకొన్న వాళ్లెవరో పశ్చిమ దిక్సతి ఒళ్లో ఉన్న సూర్యుని ముద్దాడుతున్నారు. ఆదిక్కు మహా ఆనందంలో పొంగిపోతున్నది. ఇటు ప్రక్కను ఉన్న శుద్ధాష్టమి చంద్రుడు తెల్లపోయి ఆ ఆనందాన్ని చూస్తూ, నిలబడి ఉన్నాడు.

దొ ర బా బు

మా కాంతానికి సంతానం అయిదుగురు. మహాలక్ష్మీ సమానులు ముగ్గురు; రాజమాన్య రాజపూజితులు ఇద్దరు. ఈ ఇద్దరిలో శ్రీరఘురామ యాజ్ఞవల్క్య జ్యేష్ఠుడు. యాజ్ఞవల్క్య మహాఋషిలాగ మేధావి కావాలని ఉద్దేశించే మా కాంతం వాడికా పేరు పెట్టింది.

అనేకసార్లు నాతో అన్నది మా అవిడ. "వీడు అఖండమైన తెలివి తేటలు గలవాడు అవుతాడండీ" అని.

వాడిముఖం చామనచాయలో కళకళలాడుతూ ఉంటుంది. వాడిది గంభీరమైన చూపు. ఠీవిఅయిన నడక కూడానూ.

తల్లి, కాంతం వాడిని దగ్గరకు తీసుకొని ముద్దాడి, మా తండ్రి పెద్దవాడైన తరువాత గొప్ప ఉద్యోగం చేస్తాడు. దేవుడు వాడికి ఆయురారోగ్యాలు అనుగ్రహించాలె గాని, మాబాబు డిప్యూటీకలెక్టరు ఉద్యోగం చెయ్యడూ?" అనేది.

"అంతకంటే పెద్ద ఉద్యోగం ఏమీ నీకు తోచింది కాదా?" అన్నాను నేను.

"అది కాకపోతే పోలీస్ సూపరెంటు. కాదంటారా? వాడు జనరల్ మానేజర్ ఆఫ్ ది మద్రాస్ అండ్ సదర్న్ మహారాట్టా రైల్వే అవుతాడు, ఏమంటారు?" అన్నది కాంతం.

"ఓ. తప్పకుండా" అన్నాను నేను.

కాంతం మళ్లీ వాడిని దగ్గరకు తీసికొని, ఇంకోసారి ముద్దాడి "ఏమండీ, మాబాబుకు ఏంతక్కువ? దొరబాబండీ" అంటుంది.

ఇల్లాంటి సమయంలో ఆ చిన్న వెధవ రఘు ఛాతీవిరిచి, నిశారున నిల్చుని కాస్త నవ్వుకొంటాడు. ఇల్లాగ అనేకసార్లు జరుగుతూ వచ్చింది.

మేము ఇల్లాగ చాలాసార్లు అనటంమూలాన వాడూ గట్టిగా నిశ్చయించుకున్నాడు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తనేమని గొప్పవాడు కావాలని. ఎవ్వరూ చెప్పకుండానే వాడికికొన్ని గొప్పగుణాలు అబ్బినై. ఎవరైనా బిచ్చగాడు కంటిముందుకొచ్చి, దీనంగా అడిగాడో .... వాడిదగ్గర కానీ ఉండనీయండి అర్ధణా ఉండనీయండీ, ఎంతఉంటే అంతా తనేమని ఇచ్చేసే

వాడు. ఇచ్చేసిన తరువాత కూడా తనకు లేకపోయిందే అని విచారించేవాడు కాదు! బ్రాహ్మడికి యాయవారం పెట్టినా దోసిళ్లతో పెట్టడు. వెండి కప్పుతోగాని బియ్యం తీసుకెళ్ళే వాడు కాదు.

"అబ్బో! రఘూకు దర్జా ఎక్కువైందే అమ్మా, వెండి గిన్నెతోగాని పాలు తాగడ్టే" అని పెద్దపిల్ల తల్లితో అంటే ఆవిడగారు "అంతే అమ్మా, వాడంతే" అనేదేగాని, వాడ్ని "అదేమిరా" అనేదికాదు.

ఈసామాన్యకుటుంబములో పుట్టికూడా వాడు పిల్లజమీందారులాగే జరుపుకొంటున్నాడు. ఇంతవరకూ వాడికి అవ్వల్ దర్జాగానే జరుగుతూ ఉన్నది.

ఆరోజు నేను స్నానం చేస్తున్నప్పుడే చిన్నవాడొచ్చి చెప్పాడు సూర్యం మామయ్య వచ్చాడని. నేను స్నానం త్వరగా పూర్తి చేసుకొని మేడమీదకి వెళ్ళేసరికి సూర్యనారాయణ కుర్చీలో కూర్చుని కాంతంతో మాట్లాడుతున్నాడు. ఆవిడ గదిగుమ్మంలో తలుపు కానుకొని నుంచున్నది. ఆయన కుర్చీలో కూర్చుని సిగరెట్టు తాగుతున్నాడు.

మేమిద్దరం ఓహో అంటే ఓహో అనుకొన్న తరువాత, సూర్యనారాయణ అన్నాడు – "ఏమోయ్, వీడేకదూ మీ పెద్దఅబ్బాయీ" అని. "అవును, వీడే" నన్నాను. "ఇట్రా నాయనా!" అని పిల్చాడు వాడ్ని. మాఅబ్బాయి ఆయనకు దగ్గరగా వెళ్ళినుంచున్నాడు ఠీవిగా. మర్యాదగా బ్లూమర్ ను

ఓడించిన 'నే' సేనాని నెపోలియన్ ముందు నించున్నట్లు. ఆయన వాడ్ని తన ప్రక్క కుర్చీలో కూర్చోబెట్టుకొని నాతో ఏదో విషయం చెప్పటానికి "పిషూ..." అని ఆరంభించాడు. ఇంతలో కాలుస్తూఉన్న సిగరెట్టు అయిపోవటం మూలాన కిటికీలోనుంచి బైటకుపారేసి పాకెట్‌లో నుంచి కొత్తసిగరెట్టు తీసి దాని మొనను నిప్పుపెట్టె మీద ఒక పద్ధతిలో, ఒక రిథిమ్‌లో ముమ్మారు కొట్టాడు. అల్లా కొడుతూన్నపుడు ఆయన నావంకా చూడలేదు. మాఆవిడవంకా చూడలేదు. కిటికీలోంచి దూరాన ఉన్న దేన్నో చూస్తున్నట్టుంది. ఆకిటికీ అవతల బాదంచెట్టు ఒకటుంది. దానికి వెనకాల తాటిచెట్లు గాలికి తల ఊపుతున్నాయి. మరి ఆయన ఏంచూస్తున్నాడో నాకు తెలియలేదు. ఏదో చెప్పబోయి ఆగటంచేత నేనూ ఆతురతతో అతనివైపు చూస్తూ కూర్చున్నాను.

ఆవిధంగా ఆయన సిగరెట్టుతో నిప్పుపెట్టెమీద ముమ్మారు కొట్టి...సిగరెట్టు వెలిగించి...ఏదో గొప్ప రహస్యం నాకు ఆదరణతో చెపుతున్న వాడిలాగ చూస్తూ ప్రతిమాటా నొక్కుతూ "వీడు చాలా గొప్పవాడు అవుతాడు" అన్నాడు ప్రసన్నవదనంతోనూ, గంభీరమైన గొంతుతోనూ.

ఆమాటలు విన్న కాంతం ముఖం సంతోషంతో తొణికిసలాడింది. కాని ఆవిడ ఏమీ మాట్లాడకుండా శ్రద్ధతో ఆయన మాటలు వింటానికి కుతూహలం కనపరిచింది.

"అప్పుడప్పుడు వాళ్ళ అమ్మకికూడా అదే అభిప్రాయం. సంతోషం పెద్దఅయినతరువాత వాడు ఎట్లాగ తయారు అవు తాడో మరి" అన్నాను.

"హాం హాం హాం హా, నీకింకా అర్థంకాలేదు. నేను తమాషాకు అన్నమాట కాదు. అనుభవం మీద చెబుతున్నాను. వాడి మొహాల్లో ఉంది, భాగ్యంఅంతా. అది అట్లా ఉంచు. అసలు ఈమర్యాద ఎక్కడ నేర్చాడోయి" అన్నాడు. అని, నన్ను అడిగితే లాభం లేదనుకొని ఆవిడగారివంక తిరిగి చూశాడు.

"వాడిమొఖం లెండి! ఏమన్నా డేమిటి?" అన్నది కాంతం.

మళ్ళీ మాసూర్యనారాయణ అందుకున్నాడు. "ఇంటి ముందు కారు ఆపి, 'నాన్నగారు ఉన్నారా' అన్నాను. వీడు ముందుకొచ్చి 'ఉన్నారండీ, స్నానం చేస్తున్నారు. దయ చేయండి' అన్నాడు."

"వాడంతేనండీ అన్నయ్యా. వాడికి కాస్తమాట, మర్యాద తెలుసు" అన్నది కాంతం.

"అసలు పదేండ్ల కుర్రవాడికి అంతమర్యాద తెలియటమే గొప్పవిషయ మనుకో! దాని తరువాత ఆ అన్నపద్ధతీ! ఎంత తమాషాగా అన్నాడోయ్! వినయానికి వినయం! మర్యాదకు మర్యాద!" అని ఆ స్నేహితుడు మెచ్చుకున్నాడు మా అబ్బాయిని.

"ఇదీ ఒక గొప్పేనా ఏమిటండీ!" అన్నది కాంతం చప్ప

రిస్తా. పైకి ఇల్లాగ అన్నా లోపల ఆమె ఎంతో సంతోషిస్తున్నది.

"అదిగాదు అమ్మాయ్. అసలుసంగతి వినాలి నీవు. లోపలికి వచ్చానా, పైకి తీసుకొచ్చాడు. కుర్చీలో కూర్చోమన్నాడు. కూర్చున్నా. 'నాన్న ఏంజేస్తున్నా' డంటే, 'స్నానం చేస్తున్నారు. పదినిమిషాలలో వస్తారు' అన్నాడు. మీఅమ్మ ఏంజేస్తాందిరా' అంటే 'మీరు వచ్చారని చెప్పాను, వస్తున్నద' అన్నాడు. సరేనని కూర్చుని. ఒక సిగరెట్టు తగలేద్దామని చేబులోనుంచి పాకెట్ తీశాను. చూస్తే అందులో సిగరెట్లు లేవు ఎట్లాగా అని ఆలోచిస్తూ న్నాను. వీడు చప్పున మేడమెట్లదగ్గరకు వెళ్ళి 'అప్పి' అని కేకేశాడు. అది మీ పనిజేసే పిల్లకదూ ?"

"అవును" అని నేను తల ఊపాను.

'చూశావా, వాడి తెలివి? నాకు సిగరెట్లు కావాలన్న సంగతి గ్రహించాడు! ఏమిటంటావు? అది తెలివంటావా, కాదంటావా ?"

కాంతం నవ్వింది! నేనూ ఆమెముఖం చూస్తూ "తెలివే మరి. తెలివికాదూ" అన్నాను.

"అప్పుడే కాలేదు కథ! నేనూ సంగతి గ్రహించి 'ఇంద వోయ్ డబ్బు, ఒక్క సిజరుపాక్కెట్టు తెప్పించు' అన్నాను. వీడు చిరునవ్వుతో, 'అక్కరలేదండీ' అంటూ ఆఅప్పితో ఏమో రహస్యంగా, నాకు వినిపించకుండా మాట్లాడాడు. అయిదు

నిమిషమైందో లేదో అప్పి పాకెట్లూ, నిప్పెట్టె నాబల్లమీద పెట్టింది. చూశావా...ఆమర్యాదకు చెబుతా!" అన్నాడు.

"ఏమిటోయ్, అంతగొప్పగా చెబుతావు? ఆమాత్రం మర్యాద తెలియటంకూడా ఒక గొప్పే అంటావూ?"

"అదేమిటి అల్లా అంటావు? నేను ఇన్‌స్యూరెన్సు పని మీదరకరకాల మనుష్యుల ఇంటికి వెడుతుంటాను. సాధారణంగా బాగా భాగ్యవంతుల కొంపలకే వెడుతుంటాను. కాని ఇంత చిన్నవయస్సులో ఇంత మర్యాదగా ప్రవర్తించటం నేను చాలా అరుదుగా చూశాను" అన్నాడు.

ఈయన మా ఆవిడకు సయాం అన్నయ్యకాదు. నాకు బాల్యస్నేహితుడు. ఆరీత్యా ఆవిడకు అన్నయ్య అయినాడు. అయితేనేం, స్వంత అన్నకంటే ఎక్కువ ఆపేక్షగా ఈయన ఉంటాడు. స్వంత చెల్లెలుకంటె ఎక్కువ చనువుగా ఆవిడగారూ ఉంటుంది.

అదీ అసలుసంగతి. ఎప్పుడైనా ఈప్రాంతాలకు పనిమీద వచ్చినప్పుడు మాఇంటికి వచ్చిచూచి పోతుంటాడు.

౨

మామూలు వేళకు భోజనాలైనై. నేను కాసేపు నిద్ర పోయి, లేచి, క్రిందికి వచ్చాను. ఆయన ఇంకా నిద్రపోతూనే ఉన్నాడు. మా ఆవిడ మధ్యాహ్నం ఫలహారానికి కామాలు గారెలు చేస్తున్నది.

"అయితే, కాంతం, గారెలు చేస్తున్నావా, ఫలహారానికి? మరి... కాఫీకూడా చేస్తావా ?"

"మరి ఎండ మండిపోతూంటే కాఫీ ఏమిటండీ ?" అన్నది.

" మరి ఏమంటావూ ?" అన్నాను నేను.

" ఏమీ వద్దు, కమ్మని గారెతిని కాసిని మంచినీళ్ళు తాగుతారు లెండి" అన్నది. ఆవిడ.

" ఆ, కాస్త ఏదైనా షర్బతు లాంటిదైనా ఇస్తే బాగుంటుంది కాని బొత్తుగా మంచినీళ్ళు ఇస్తే ఏంబాగుంటుంది? అదీ నే ననటం" అన్నాను నేను.

" మరేం ఫరవాలేదు. ఇప్పు డెల్లాగ వస్తుందీ షర్బతూ గిర్బతూను? బావిలోనుంచి తోడి చల్లటి నీళ్ళు ఇస్తాను చాల్లెద్దురూ !" అన్నది ఆవిడ.

" మన బావినీళ్ళు కాస్త ఉప్పనగదా కర్మం!"

" మరి ఏమంటారూ ?"

" మంచినీళ్ళలో రెండు నిమ్మకాయలు పిండి కాస్త పంచదార వేసిఇస్తే షర్బతులాగ ఉంటుంది, అవునా ?"

" దానికైనా నిమ్మకాయలు కావాలిగా ?"

" ఇంట్లో లేవూ ?"

" ఊహూఁ !"

" అయితే, నేను బజారునకు వెళ్ళి తీసుకొస్తాను" అన్నాను.

" మీరు నన్ను క్షమించాలె. ఈ ఎండలో మీరు బజారుకు వెళ్ళటానికి నే నొప్పుకోను, మీవయస్సువాళ్ళు ఇంత

ఎండలో తిరగకూడదమ. అంతగా అయితే రఘూను పంపండి?" అన్నది ఆవిడ.

"వాడు బజారుకెళ్ళి.................."

"మీరా కోసం దేహం అక్కరలేదు, పంపండి......బాబూ ఒరే రఘూ" అని పిల్చింది కాంతం. పెద్దబాబు దొరలాగవచ్చి అమ్మకెదురుగా నుంచున్నాడు. అమ్మ కొడుకును చూచి ఆనందిస్తున్నది.

"నాయనా, బజారుకు వెళ్ళిరావాలిరా!" అన్నాను నేను.

"అల్లాగే" అన్నాడు దొరబాబు.

"చూశారా, నాతండ్రి ఎంత బుద్ధిమంతుడో! పోనిగాని ఎండ అనిగాని అన్నాడేమో చూశారా? విధేయత — మర్యాద తెలుసండీ బాబుకూ" అన్నది మాఆవిడ.

"ఏం తేవాల నాన్నా!" అన్నాడు బాబు.

ఆసమయంలో వీధిలోకి వెళ్ళి ఏదైనా తేవటం అనే ఒక సాహసకార్యాన్ని వాడుసాధించాలని కుతూహలపడుతున్నాడే కా... ఎండలో పోవడం కష్టం అని వాడు అనుకోటంలేదు. పితృవాక్య పరిపాలనార్థం ఎంత సాహసకృత్యమైనా చేయ టానికి సిద్ధపడ్డవాడిలాగా, సిపాయిలాగా, నుంచున్నాడు.

అప్పుడు నేనన్నాను — "నాయనా, ఇదిగో రూపాయి. బజారు కెళ్ళి, నాలుగు నిమ్మకాయలూ, ఒక పౌను మంచు గడ్డా తీసుకొని రావాలె."

సరేనని వాడు బయలుదేరాడు. "రూపాయి ఎక్కడైనా

పారేస్తా వేమోరోయ్!" అన్నాను నేను. వాళ్ళమ్మకూడా "జాగ్రత్తరా నాయనా" అన్నది. వాడేం మాట్లాడలేదు. కాని ఒక చిరునవ్వుమాత్రం నవ్వాడు. ఆచిరునవ్వులో ఉన్న అర్థవిశేషాన్ని గురించి ముగ్గురుపండితులు నోట్సు వ్రాయాలసినంతవిషయముంది.

"ఒక్కరూపాయి జాగ్రత్తగా వాడలేననేనా నీ అభిప్రాయం? పిచ్చిదానా ... ఒక్కరూపాయి ఏమిటి, వందరూపాయిలు ఇచ్చినా అంచక్కా జాగ్రత్తగా వాడగలను, తెలుసునా" అన్నట్లు అర్థమైంది మాకిద్దరికీ.

"సరే నాన్నా, వెళ్ళు. చెప్పులు తొడుక్కుని గొడుగు వేసికొని వెళ్ళేం" అన్నది కాంతం.

వాడు వెళ్ళుతుంటే నిలబడి చూచి, కాంతం "ఎట్లా నడుస్తాడో చూశారా" అన్నది.

"ఏం మామూలుగానే ఉంది" అన్నాను.

"మామూలుగా ఉంది, వంకర కాళ్ళతో... వంగితూలుతూ నడిచే నాజూకు... నడకలో ఉండే దర్జాతనం ఏం తెలుస్తుంది? బెంగాలులో ఫోటోలు చూశారూ, జమిందారులు, శరత్ బాబు, హేమచంద్రుడు... అదిగో అల్లాంటివాళ్ళ నడక అబ్బాయిది."

"సరే, సరే, రైట్ — ఒప్పుకొన్నాను. అది సరే కాని మరి షర్బతు ఇయ్యటానికి గ్లాసులు ఏవీ?"

"పింగాళీగ్లాసు లున్నాయి కదండీ."

"ఎబ్బే, పింగాణీగ్లాసులలో ఇవ్వటం ఏంకర్మం, మనకు వెండిగ్లాసు లుండగా ?"

"ఆ వెండిసామానులు ఎక్కడెక్కడో ఉన్నాయి పైన. ఇప్పుడు ఎవరు తెస్తారు పోనిద్దురూ !"

"నామాట విందూ, నేను తెస్తాను పైకెళ్ళి!"

"మన భాగ్యం అంతా నైటుపెట్టాలకామాలు ?"

"ఏదో పోనిద్దూ అన్నానుగా."

"సరే, అల్లాగే కానీండి" అన్నది కాంతం.

"అబ్బాయి ఇంకా రాలేదేమబ్బా ? చాలాసేపు అయిందే వెళ్లి ! వాడికి రూపాయికూడా ఇచ్చాను! ఏం జేసుకొస్తాడో" అన్నాను నేను.

"వాడి కేమీ తెలియదనా మీ ఉద్దేశం ? మీకంటె బాగానే బేరంచేయగలడు. మీకు అసలు బేరంచేయటం ఏమీ తెలియదు. ఒకటి తెమ్మంటే ఒకటి తెస్తారు. తెమ్మన్న వస్తువులలో సగం మర్చిపోతారు. మీసంగతే చెప్పాలె ! అయ్యో! అయ్యో! ఎందుకొచ్చిన అవస్థ! ఇక మీరు ఊరుకోండి. బజారువస్తువులన్నీ వాడిచేత తెప్పించుకొంటాను !"

"తెప్పించుకొందువుగాని, ఇంకా రెండేళ్ళుపోనీ" అన్నాను.

"అయితే మన అబ్బాయి తేలేడనే మీఉద్దేశం ? చాలా పొరపడుతున్నారు. బేరం చేయటం తెలుసు వాడికి ! కొసరు అడగటం తెలుసు. అన్నీ తెలుసునండీ. మీకంటె వెయ్యిరెట్లు నయం. మొన్న వంకాయలు తెచ్చాడు. ఎల్లాంటివి

తెచ్చాడు' లేత ముచ్చాలు నవనవలాడుతూ ఉన్నాయి."

"పుచ్చు వంకాయలు తెచ్చాడని నీవు విసుక్కున్నావు గదూ."

"లేతవి తెమ్మంటె లేతవి తెచ్చాడండి. పుచ్చుసంగతి వాడి కప్పుడు తెలిసింది కాదు. ఒక్కొక్క విషయమే చెపితే తెలుస్తుంది. ఇప్పుడు బజారుకు పంపారుగా, చూడండి, మీరు చెప్పిన రెండువస్తువులూ కొనుక్కొనివస్తాడు దొరబాబులాగ.

"దీని కేం భాగ్యంలే.

"అబ్బా, అంతేనా? పచ్చిమెరపకాయలు తెమ్మని మిమ్మల్ని బజారుకు పంపిస్తే మీరు ఆరోజున ఏం జేసు కొచ్చారు జ్ఞాపకంలేదూ?"

"ఏం జేసుకొచ్చానేమిటీ?"

"ఏం జేసుకొచ్చారా? కాఫీ హోటల్లో కాసేపు గడిపి, ఆతరువాత కూరలబజారు కెళ్ళివంకాయలూ, వెలక్కాయలూ తెచ్చారు. పచ్చిమెరపకాయల సంగతే మర్చిపోయినారు!"

ఎందుకు అల్లాగ నవ్వుతావు! మర్చిపోతే మర్చిపోయి ఉండవచ్చు వంకాయలు మట్టుకు పనికొచ్చే వస్తువులు కావా?"

"అయితే, అప్పటికే ఇంట్లో రెండుఁగిసెల వంకాయ లున్నాయి. ఆసంగతి మరిచిపోయి మళ్ళీ వంకాయలు తెస్తే ఏం జేసుకోవాలె! నెత్తినేసి కొట్టుకోవాలా? అల్లాంటివి మీపనులు! మాబాబును వదిలేస్తే ఇల్లాగే తయారవుతా డేమో! ఇప్పటినుంచీ నేర్చుకొంటాడు" అని అన్నది కాంతం.

"అల్లాగే చేయ్...సరేగానీ, అబ్బాయి ఇంకా రాలేదే మరి?"

"రావాలా మరి ఎండలో?"

"సరే. నీవు ఇంతలో స్నానంచేసి మంచిబట్ట కట్టుకో."

"ఏచీర కట్టుకోమంటారూ?"

"పట్టుచీర."

"ఎందుకండీ పట్టుచీర ఇప్పుడూ?"

"ఎందుకో నాకు తెలియదు. అడిగావు కాబట్టి చెప్పాను." అన్నాను. ఇద్దరం ఊరికేనే నవ్వుకొన్నాం.

నేను మేడపైకి వెళ్ళాను. నేనూ, ఆయనా క్రిందకి వచ్చేసరికి మా ఆవిడ వెండికంచాల్లో మాకూ, పిల్లలకూ అందరికీ వడ్డించింది. రఘుగాడి పళ్లెం ఇంకా ఖాళీగానే ఉంది. ఇంకారా లేదేమా అని ఆదుర్దా కలిగింది.

"ఫలహారం కానిస్తుంటె వాడే వస్తాడు అమటూ" అని కూర్చున్నాం. ఆతరువాత పదినిమిషాలకు వాకిట్లో బండేదో ఆగింది. పిల్లలు పరుగెత్తికెళ్ళి రఘు వచ్చాడని కేకేశారు. పోనీలే సమయానికొచ్చాడని సంతోషించాము.

ఇంతలో రఘూ మాఎదట నుంచున్నాడు. "అదేమిట్రా నాయనా అట్లా ఉన్నావూ?" అన్నది వాళ్ళమ్మ. వాడి తలంతా తడసి ఉంది. బట్టలన్నీ తడసి ఉన్నాయి. వంటినిండా రంపప్పొట్టు కొట్టుకొంది.

"ఏమిట్రా నాయనా, ఇదంతా ఏమిట్రా" అంటూ

వాళ్లమ్మ పమిటచెంగుతో తల తుడుస్తున్నది.

"వెధవ మంచుగడ్డే, కరగటంమూలాన రంపపుపొట్టు వంటి నిండా పడ్డది." అంటూ ప్రారంభించి గుక్క తిప్పుకుండా చెప్పటం సాగించాడు.

"మొదట నిమ్మకాయలే కొన్నానే అమ్మా, సంద పావలా చెప్పాడు. కాని అణాకు పదే ఇస్తానన్నాడు. చౌకగా కొంటేనష్టమని యాభై నిమ్మకాయలూ కొన్నాను."

"చూశావురా వాడి తెలివి!" అన్నది వాళ్లమ్మ.

"ఆపళంగా అయిస్ ఫాక్టరీకి వెళ్ళి ఒకపౌను అయిస్ కొన్నాను. 'ఎందుకో తీసికెడతావు' అన్నాడు ఆయన. పొట్లం కట్టి ఇయ్యమన్నాను. సరేనని ఆయన ఒక కాయితంలో రంపపుపొట్టుపోసి దానిలో ఈఅయిస్ పెట్టి పొట్లంగట్టి ఇచ్చాడు. ఒకచేత్తో నిమ్మకాయల సంచీ పట్టుకొని నెత్తిన అయిస్ మూట పెట్టుకొని ఇంటికి బయలుదేరాను. కాని ఏమైందనుకొన్నావ్ అమ్మా, కొత్తజోళ్ళు కావూ ఇవి— అందుకని కరవటం మొదలుపెట్టినవి. అదీగాక రెండుచేతులలో రెండూ ఉంటే గొడుగు ఎల్లాగ పట్టుకొనేది? అందుకని చెప్పులూ, గొడుగూ అక్కడున్న సోడాషాపులో పెట్టి ఆపళంగా బయలుదేరాను. కూలిపెడదాం అనుకున్నా కాని, ఆవెధవ నే, 'ఈఎండలో అణా ఇస్తేగాని రానండీ బాబూ' అన్నాడు. అందుకని కూలీ పెట్టక నేనే అయిస్ నెత్తిన పెట్టుకొని, నిమ్మకాయలసంచీ చేత్తో పట్టుకొని నడవటం

మొదలు పెట్టాను.

"నాయండ్రే! మానాన్న! చూశారా? కూలీకి అణా ఇయ్యాలని తానే మోసుకొచ్చాడు. మీ మేస్త్రరు అర్ధణా మూటకు అణా కూలీ పెట్టడు" అని నన్ను జూచి నవ్వి ఆవిడ కొడుకును ముద్దాడింది.

అనగానే అబ్బా! వినూ పతి. 'కోటవారి తుళ్ళదగ్గరకు వచ్చేసరికి ఏమైందీ! మంచుగడ్డ కరిగి పొట్లం అంతా నావంటి నిండాపడ్డది. అదీగాక ఉదికరిగి పోతున్నది! బట్టలన్నీ తడిసి పోయినై. బరువుతగ్గింది. ఇంటికొచ్చేదాకా ఉండేటట్లు లేదూ! ఎండకు మంచు కరుగుతుందా? ఆసంగతి నాకు ఇప్పుడు తెలిసింది!! ఇక లాభం లేదు, ఇంటికి పోయేటప్పటికి ఒక్క ముక్క అయినా మిగలదనుకొని ఆపొట్లాం ఆ పక్కనే ఉన్న ప్రెస్ ఆఫీసులో పెట్టాను. మళ్లీవచ్చి తీసికెళ్ళతానని చెప్పి, నిమ్మకాయల సంచి తీసుకొని వస్తున్నానే. వస్తుంటే...... ఏమైందీ, ఆసందులో ఇసక — కాళ్ళు మాడిపోయినవే. అందుకని నడవలేకపోయినాను. చెప్పులుకూడా లేవాయె! నడవలేక మళ్ళీ రోడ్డుమీదకి వచ్చాను. వచ్చి అక్కడ ఒక జట్కా కనపడితే 'మా ఇంటి కొస్తావోయ్' అన్నాను. వాడు 'మూడుఅణాలు ఇస్తేకాని రానన్నాడు. బేరం చేసిచేసి ఎట్లాగయితేనేం చివరకు బేడ అర్ధణాకు కట్టించుకొని రంయిన వచ్చేశాను. నిమ్మకాయలు అర్ధపావలా, అయిస్ అణా, బండికి బేడ అర్ధణా — పోతే పదణాలన్నరా ఇదిగో" అని చిల్లర

నాచేతిలో పెట్టాడు.

"అయితే, రెండు నిమ్మకాయలు, అణా అయిస్ కలిసి అణాకానీతో పోయేదానికి అయిదు అణాలన్నర ఖర్చు చేసుకొచ్చాడు నీకొడుకూ" అన్నాను మా ఆవిడతో.

ఆవిడ చిన్నబుచ్చుకొని "పోనీలెండి, చిన్నవెధవ! యీ ఇస్ మంచి నిమ్మకాయలు తెచ్చాడూ. ఊరగాయ వేద్దామని అనుకొంటునే ఉన్నాను. పిల్లలకు చద్ది అన్నాలలోకి అయినా ఉంటుంది" అని సరిపుచ్చుకొంది.

"ముందు రెండు కాయలు పిండూ" అన్నాను నేను.

"నాయనా! కాయలు ఎక్కడ పెట్టావురా నాయనా" అన్నది వాళ్ళమ్మ.

"అరె రే రే రే రే" — అని అంటూ, పండ్లు బిగించి ఏడ్పు మొఖం వేసి వాకిట్లోకి - వీధి గుమ్మంలోకి ఒక్కగంతులో పరుగెత్తి "ఎటుపోయిందే జట్కా" అని పసిదాన్ని అడుగుతున్నాడు.

మేరీ ఔరత్

"రైలుటైము అయింది. తొందరగా వెళ్ళాలె. ఆ రెండు ధోవతులు చాలవు. ఇంకా రెండు వెయ్యి. లాల్చీలు ఎన్ని వేశావూ? మూడా? ఏమిటి నీఉద్దేశం? రోజుకు రోజుకు ఒకటైనా కావాలా? వెయ్యి ఇంకా రెండు."

"ఎందుకండీ ఇవన్నీ? ఎక్కడైనా పారేస్తారు."